Gezoute discussies

Het internet biedt een massa aan informatie. Zo veel informatie dat een kat er haar jongen niet meer in terugvindt zegt de één. Te veel commercieel getinte data die bij momenten de waarheid geweld aan doet vertelt de ander. Om aan deze verzuchtingen tegemoet te komen, zal deze artikelenreeks een selectie maken van discussies over allerhande onderwerpen met betrekking tot zeewateraquaria zoals die te vinden zijn op verschillende internationale fora. Per onderwerp wordt een samenvatting van de meningen gegeven en waar mogelijk een conclusie.

Guerrilla-korstanemonen

188 reacties – 6711 x bekeken – 8 maanden

We beginnen de reeks met een onderwerp dat je direct naar de keel grijpt. Het verhaal begint met een getuigenis waardoor je meteen anders naar je zeebakje kijkt. Een man doet zijn verhaal:
"binnen onze vereniging zijn er de afgelopen jaren heel wat stekken korstanemonen (Protopalythoa) van hand tot hand gegaan.

Deze soort groeit echter zo snel dat het binnen no-time op een plaag uitloopt. Inmiddels zijn er dan ook al heel wat zeeaquarianen binnen de vereniging die de strijd met deze korstanemonen zijn aangegaan. Helaas verloopt dit niet geheel zonder slag of stoot. De korstanemonen beschikken namelijk over het bijzonder sterke gif Palytoxin.
Knijp je een poliep stuk in de bak dan trekken alle lagere dieren binnen

een paar minuten hun tentakels in. De aquarist zelf kan te kampen krijgen met geïrriteerde handen en armen en wondjes die flink gaan ontsteken."

Bij het verwijderen van stenen met daarop korstanemonen overkwam de verteller het volgende nadat de stenen in open lucht waren gelegd om te drogen (en zo ook de korstanemonen te verwijderen): "enkele uren later werd ik niet lekker, kreeg koorts, werd misselijk en benauwd en had veel last van hoestbuien. 24 uur later namen de klachten gelukkig weer af en nog eens 24 uur later voelde ik mij weer als een vis in het water." Na een volgende poetsactiviteit met dezelfde stenen kwamen dezelfde klachten terug. Tijdens het (stuk)borstelen van de poliepen is er waarschijnlijk een hoeveelheid van het gif Palytoxin vrijgekomen en is dit of via de huid of via de luchtwegen binnen gedrongen.

Palytoxin blijkt een van de sterkste natuurlijke giffen te zijn. Men schat dat een hoeveelheid van 5 microgram al dodelijk is voor de mens!

En zoals fora dienen te werken, kwamen collega's onmiddellijk met gelijkaardige verhalen waarbij massale vissterftes worden gemeld (tegengesproken door anderen die enkel irritatie vermelden bij andere lagere dieren) nadat men in het aquarium heeft gewerkt aan stenen met korstanemonen. Tegelijkertijd kwamen de eerste oplossingen voor deze snel verspreidende lagere dieren.
Pygoplites diacanthus, een felgekleurde keizervis heeft de korstanemonen op zijn menukaart staan.

Maar er is een keerzijde aan deze oplossing:hoewel er mensen zijn die succes met hem hebben is het percentage Pygo's dat langer dan een jaar in gevangenschap in leven blijft zeer laag. Ook zit er een 'gebruiksaanwijzing' aan deze vis, hij is niet 100% reefsafe!
Er werd een experiment opgezet: een steentje met de gevaarlijke anemonen werd in de Pygo-bak geplaatst. Het resultaat: de Pygo heeft er na een aantal eerste beten niet meer naar om gekeken. De Pygo-eigenaar voegt eraan toe: "Ik denk dat je met een aantal koraalvlinders een grotere kans op succes hebt, maar de combinatie koraalvlinder - rifbak is ook een stuk riskanter. Zonder gedegen kennis van de betreffende soort moet je geen koraalvlinder kopen. Het zijn lastige vissen, geen enkele vlinder is reefsafe en elke soort heeft een ander dieet. C. xanthurus is een van de betere keuzes, maar zoek even naar ervaringen met deze vis voor je 'm koopt. Het gekke is dat mijn pygo in het verleden een aantal stenen korstanemonen heeft kaal-gemaaid: een stuk blauw met gele zoanthus, knalgroene Palythoa en een veldje bruine zoanthus."

Het verhaal krijgt een nieuw kippenvelmoment als blijkt dat het gif zich verspreidt via de lucht: “dit gif wordt o.a. door de ontluchting van de afschuimer in de omgevingsruimte "geblazen doorgaans is dit de huiskamer. Hierdoor wordt het gif ingeademd en schijnt na het inademen het bloedbeeld te veranderen met als gevolg, misselijkheid, hoofdpijn, korts en duizeligheid.

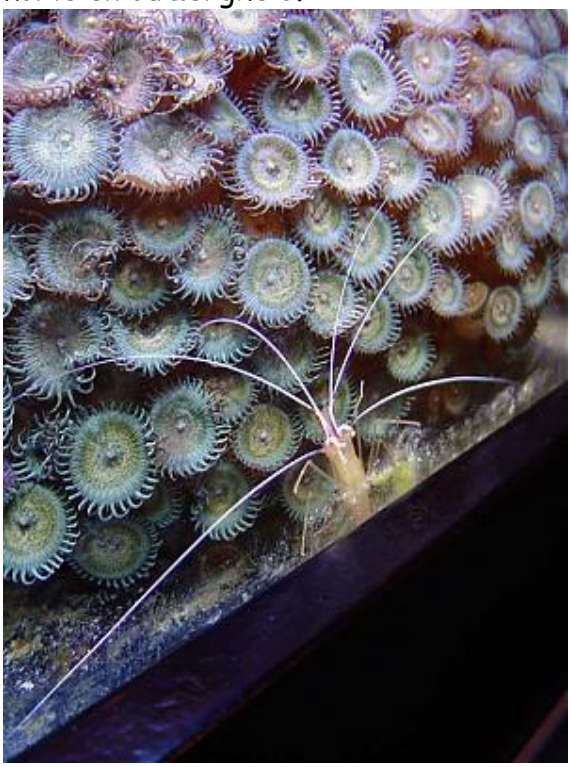

Een forumlid vroeg zich af waarom plots nu en niet constant werd gerapporteerd over deze problemen. Een antwoord: “Vermoedelijk zijn de omstandigheden in onze aquaria tegenwoordig zo sterk verbeterd ten opzichte van 'vroeger' dat de korstanemonen tegenwoordig ook in gevangenschap het gif maken dat ze in de natuur ook maken. Ik heb gelezen (heel wat jaartjes terug) dat de giftigheid van deze anemonen in gevangenschap zou afnemen naarmate ze langer in aquaria staan. De anemoontjes die de meesten van ons hebben zijn echt 'n hele tijd in gevangenschap. Kennelijk is de mogelijkheid het aanmaken van gif beslist niet afgenomen!”
Na een aantal extra getuigenissen wordt duidelijk dat het gif waarschijnlijk via de lucht (eiwitafschuimers, heet water dat gebruikt wordt bij het schoonmaken van stenen) het menselijk lichaam binnendringt aangezien ook familieleden en honden worden aangetast.

Waar echter geen antwoord op komt in de discussie is welke soorten nu wel en niet het vernoemde gif bevatten: “palytoxine komt voor in de soorten van de familie palythoa. Maar deze zijn niet makkelijk te onderscheiden van verwante familie's zoals Protopalythoa en Zoanthus.”
En zo eindigt het onderwerp op het forum: leden die foto’s posten met de vraag of hun korstanemonen bij de gevaarlijke soort horen. Sommigen krijgen goed nieuws, anderen slecht.

Bron: Nederlands en Belgisch Zeewaterforum
Bewerkt door Ivan Baeten